

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1024

B.A./B.Sc. 1st Semester

MUSIC (Vocal)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—50

Note :—There are **EIGHT** questions. Candidates are required to attempt any **FIVE** questions. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Explain the method of tuning of Tanpura along with its labelled diagram.
2. Elaborate the following terms :
 - (a) Sangeet
 - (b) Jaati
 - (c) Saptak
 - (d) Swar.

SECTION—B

3. Throw light on the contribution of Abdul Karim Khan Ji in the field of Music.
4. Explain in detail the wedding songs of Punjabi culture with special reference to Ghorian and Suhag.

32(2121)/MM-1874

1

(Contd.)

SECTION—C

5. Write notation of Raga Bhopali along with two Tanas.
6. Write single and double Laykari of Taal Dadra.

SECTION—D

7. How will you explain the contribution of Sri Guru Nanak Dev Ji towards Indian Music ?
8. Explain the following terms :
 - (a) Rahau
 - (b) Raga.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਤਾਨਪੁਰੇ ਨੂੰ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਚਿੱਤਰ ਨਾਲ ਕਰੋ।
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ :
 - (ੳ) ਸੰਗੀਤ
 - (ਅ) ਜਾਤੀ
 - (ੲ) ਸਪਤਕ
 - (ਸ) ਸਵਰ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਖਾਂ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਉ।
4. ਘੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—ੲ

5. ਰਾਗ ਭੋਪਾਲੀ ਦਾ ਛੋਟਾ ਖਿਆਲ ਦੋ ਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।
6. ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ ਦੀ ਇਕਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣੀ ਲੈਅਕਾਰੀ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋਗੇ ?
8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
(ੳ) ਰਹਾਉ
(ਅ) ਰਾਗ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਕੁਲ ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਤਾਨਪੂਰੇ ਨੂੰ ਸੁਰ ਮੇਂ ਕਰਨੇ ਕੀ ਵਿਧਿ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਚਿਤ੍ਰ ਸਹਿਤ ਬਠਾਓ।
2. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਕਾ ਵਿਸ੍ਰੁੱਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ :
(ਕ) ਸੰਗੀਤ
(ਖ) ਜਾਤਿ
(ਗ) ਸਪ੍ਰਕ
(ਧ) ਸੁਰ।

ਭਾਗ—ਖ

3. ਸੰਗੀਤ ਕੇ ਖੇਤ੍ਰ ਮੇਂ ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਖਾਂ ਜੀ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲੋ।
4. ਘੋੜਿਆਂ ਔਰ ਸੁਹਾਗ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਵਿਵਾਹ ਗੀਤੋਂ ਪਰ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ।

भाग—ग

5. राग भोपाली का छोटा ख्याल दो तानों सहित लिखें।
6. ताल दादरा की एकगुन एवं दुगुन तयकारी लिखें।

भाग—घ

7. भारतीय संगीत में श्री गुरु नानक देव जी के योगदान का आप किस तरह वर्णन करेंगे ?
8. निम्नलिखित शब्दों की व्याख्या करें :
 - (क) रहाउ
 - (ख) राग।